Ч. 237 (11.205). Львів, неділя 23. жовтня 1927. Рочтоwа opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибори до громадських рад у Ч. С. Р.

Львів, 22. жовтня 1927.

Вибори до громадських рад у Ч. С. Р., що відбулися минулої неділі, не виявили ніякого поважнішого пересунення сил у національних і політично-партійних таборах Чехословаччини. Загально і національности ЧСР і ріжні політичні угрупування вдержали свій стан посідання з 1923 року, коли то відбулися другі з черги комунальні вибори в цілій державі.

На основі звідомлень чеської преси можна приняти, що як досі, так і при недільних виборах виборці чсл. республики у своїй більшости стануля при дотеперішнім коаліційнім кабінеті д-ра Швеглі, в якому є заступлених вісім великих партій чеських і німецьких. Опозиція, зложена з комуністів, соціялдемократів і німецьких незалежницьких груп, не стратила нічого зі стану свого посідання. Тільки комуністи стратили около 15 проц. голосів, переважно в користь соціядемократів. Таким робом сила опозиції в нічому не зломана.

Переходячи до окремих партій, слід в першу чергу зазначити, що важкі страти потерпіла чеська національдемократія під проводом Крамаржа. Найбільшу поразку потерпіли національдемократи в самій Празі, де вони зійшли з першого місця на друге (з 86.761 голосів у 1923 р. впали тепер на 71.043 гол.). Цю поразку в Празі спричинило розбиття в їх таборі, передовсім-же завзята агітація фашистів і партії праці — обох дессидентів з національдемократичної партії. Ці дві групи входять уперше до міської ради у Празі — фашисти з двома, партія праці з трьома представниками. Національдемократи, що мали досі в раді 23 місця, зійшли до 17 місць, стоячи на рівні з комуністами, які теж стратили два мандати (давніше мали 19 мандатів). На перше місце в раді міста Праги двигнулися національні соціялісти, що з 81.770 гол. у 1923 р. виросли на 96.538 гол., здобуваючи 23 мандати. Цей успіх національних соціялістів буде ще більший, коли зважити, що від них відірвалася група т. зв. славянських національних соціялістів (посол Стшібрни), яка здобула на їх кошт теж два мандати. Національні соціялісти, як найбільша група в раді, виставляють у третє кандидатуру дотеперішнього посадника Праги д-ра Карла Баксу, якого вибір забезпечений.

Щож до інших партій, то, як сказано вже вище, вибори не спричинили ніякого значнішого пересунення ні в політичних таборах чеських, ні в таборах німецьких. Дещо слабше вийшли чеські католики (т. зв. народня партія), але це ослаблення таке незначне, що не входить в рахубу. Вже дещо більші страти потерпіли німецькі активістичні групи, себто ті партії, що співробітничуть з урядом, в якому мають і двох своїх міністрів. Але й ці їх страти в користь німецьких націоналістів-незалежників і нім. соціялдемократів такі дрібні, що годі на цій основі говорити про втрату довіря німецьких активістичних політиків у своїх масах.

Окремо слід згадати про вибори на Закарпатській Україні, де наше мало свідоє населення тягнеться у хвості чеських партій або йде сліпо за комуністами. При цих виборах вийшла на Закарпатті переможцем аграрна партія, що зросла незначно і в інших краях чсл. республики. Зате великі втрати мають комуністи, що по обчисленням статистичного уряду стратили на Закарпатті аж 42.000 гол. Інші групи зберегли в загальному свій стан з 1925 року. В самому Ужгороді розділ мандитів такий: бльок (Грабар, Волошин, Черний, д-р Кралік) 4 мандати, нац. соціялісти 3, комуністи 9, чеські партії 5, соц. демократи 1, малі промисловці 1, вел. промисловці 1, мадяри 11, жиди 7, „русское обединеніе" 0.

Недільні вибори до громадських рад виявили щераз наглядно, що населення ЧСР. політично вповні дозріло. Міліонові маси виборців у цілій державі спротивилися якимнебудь нагальним пересуненням, заявляючись у своїй перевазі за дотеперішньою лінією політики коаліційного уряду.

Довкруги польської закордонної позички

Po t tot dis*r*m*na rerum: польський уряд нарешті добився кінця. Справа першої великої закордонної позички Польщі, яка зачалася ще за кабінету Вл. Грабського з приїздом т. зв. місії проф. Кемерера та в останньому часі переходила стільки більш і менш драматичних епізодів (перерва переговорів в літі ц. р., уділення Польщі зачету на позичку в сумі 15 міл. дол., постійне відкидування таємних умов консорції закордонних капіталістів урядом марш. Пілсудського і т. д.) таки остаточно поладнана. Саме появилися офіціяльні комунікати, котрі говорять про підписання всіх позичних документів, а одночасно Вістник Законів Р. П. публікує два розпорядки Президента Р. П. (ч. 789 і 790) і Стабілізаційний плян Р. П., які дають спромогу як слід зорієнтуватися про зміст та умови позички.

Ціла польська преса, а вже найбільше урядова — тобто: санаційна, на всі заставки голосить про небувалий тріюмф Польщі, який, мовляв, спливає тепер на неї під фінансовим оглядом після сфіналізування тієї позички. Можливо, що і серед нашого громадянства витворюється така думка під впливом переборщених голосів польської преси. Тому корисним, здається, буде розглянути справу спокійно та обєктивно і всю „правду" про останню закордонну польську позичку звести до належного рівня. На жаль, недостача місця, не дозволяє на цілком ґрунтовну аналізу всіх детайлів справи і тут прийдеться обмежитись тільки до важніших із них.

Закордонні капіталісти позичають Польщі на 20 літ суму 62 міл. дол. і 2 міл. фунтів штерл., або разом суму около 72 міл. долярів — **але Польща не має права вжити згаданої суми на свої потреби по власній волі і подобі, тільки мусить вона одержані гроші розділити на певні точно означені цілі і на підставі певного та точно означеного пляну — з тим, що виконання усталеного пляну буде контролювати представник закордонного капіталу, вивінований в дуже широкі права і прероґативи.** Значить: Польща тим разом сховала свою „моцарствову" гордість, а як прийшлося брати гроші від закордону, смирно і тихо пішла на всі його вимоги. Чи це такий незвичайний тріюмф? Тільки розвалена і побита Австрія та Угорщина в останньому часі мусіли піддатися analьоґічній контролі. Ні Німеччина, ні Чехословаччина, Югославія або Румунія, аби тільки вичислити найголовніші держави середущої Европи, на таких умовах грошей від закордону ще не брали. Вл. Грабський і його однопартійці можуть тому тепер слушно тріюмфувати. І за їх панування Польща могла була одержати закордонну позичку за таку ціну. Але не зробила цього во імя свого великодержавного становища. Видно — теперішній уряд мав під цим оглядом менче скрупулів, із-за чого, очевидно, ніхто не схоче попадати в роспуку. Словом: сталося те, чого бажав проф. Кржижановський і польські консерватисти, котрі во імя знаного прінціпу: „хоч і не гонорово але здрово", вже здавна розгрішили теперішній уряд з головного гріху: великодержавницької амбіції, на який ніяк не хотіли піти вшехполяки.

Друга справа. З добутих грошей 45 міл. дол. йде на підтримку і устабілізування польської валюти, а тільки розмірно незначна номінальна решта — 15 міл. дол. — йде безпосередньо на господарські цілі. Останні гроші одержують державні підприємства і монополі і т. зв. рільництво (читай: велика земельна власність) у формі довгоречинцевого кредиту. Значить — тих кредитів на ділі дуже мало і перше з черги німецьке промислове підприємство або край постійно одержували і одержують з Америки без ніякої контролі багато більше грошей.

Та скаже дехто: Всеж таки 45 міл. дол., які йдуть на т. зв. устабілізування валюти десь преціньь дадуть себе відчути в цілому господарському організмі Польщі. Рахуючи по округлому курсі 9 зол. за 1 доляра дають вони суму 405 міл. зол., а сума ця — таки щось значить.

Відповідь на отсе питання, коли хоче бути правильною, мусить торкнутися змісту усталеного під кермою закордонного капіталу стабілізаційного пляну польської валюти, бо він покаже нам, чи — по просту кажучи — Польща має право тепер випустити на кругло пів міліярда зол. нового гроша, чи може так не є.

Як стоїть тепер взагалі польська валюта? Візьмім офіціяльне оголошення про останній стан рахунків Банку Польського з 20. 9. 1927. З нього виходить, що банкових білетів в обізі було на суму 778,385.240 зол., яким відповідає по стороні активів запас золота і срібла на 180,561.525 зол. і запас чужих валют і девіз на суму 243,154.347 зол., отже разом по стороні активів сума 423,115.872 зол. Таким чином польські банкноти були вище поданого дня покриті золотом і чужими цінними валютами у висоті 52.59 проц. Процент, очевидно, далекий від законного, але проте куди кращий від того, який бачимо у виказах н. пр. Банку Французького або Банку Німецького. Однак відомо, що в обороті ще курсують т. зв. білети скарбові і більон, які також виповнюють роль валюти — хоча цілком непокритої. Державних білетів скарбових є в обізі на 280 міл. зол., а більону (монети здавкової) на суму 180 міл. зол. — разом на суму 460 міліонів зол. Останньої суми Банк Польський не виказує в своїх рахунках, але при малюванні образу загального стану польської валюти слід її дорахувати до вище поданої суми банкнотів Б. П. Отже остаточно одержуємо суму банкнотів Б. П., скарбових білетів і більону, які находяться в обізі разом у висоті 1,,238,385.240 зол. — покритих тільки золотом і цінними девізами у висоті 423,115.872 зол. Процент покриття тому раптом спадає і на ділі виносить тільки 20.8 проц.

В цьому місці можнаб зачати балачку про те, чи покриття валюти золотом і девізами у висоті 20.8 проц. є достаточне і скільки саме требаб ще докупити золота і девіз, аби воно було як слід? Та така балачка не довелаб нас до ніякого путнього кінця. Тому ні, бо, невважаючи на кольосальну научну літературу, торкаючуся отсього питання із обсягу т. зв. теорії гроша — нема загального принятого правила, котре його вирішувалоб. А всі клясичні країни зі золотою валютою (Англія, Спол. Держави) не запускаються в ніякі міркування, тільки, по просту, дають власним валютам покриття 100 проц. — а навіть мають запаси золота, які грубо перевищують суму банкнотів в обізі (н. пр. Америка).

Отже від чого зависить тріваліcть валюти і коли можна сказати, що вона твердо устабілізована? Тоді, коли: 1-о Буджет даної держави є стало вирівнаний і коли — 2-о її платничий білянс постійно не виказує дефіцитів. При вирівнанім бюджеті і при активнім платничім білянсі можна тому мати в державі знамениту і тверду валюту навіть без кусника золота і без одної чужої валюти в пивницях банку. Навпаки — ніякий хоч би як великий запас золота, не забезпечить державної валюти перед захитанням, коли бюджетові видатки будуть постійно щораз більші від прибутків і також загранична торгівля буде постійно виказувати щораз більшу надвижку ввозу над вивозом. Тоді повстають дві діри, котрих держава органічно не може не заткати, а ця маніпуляція доводить до попсовання валюти шляхом друкування паперових грошевих знаків або до т. зв. інфляції. І знов. Коли бюджет і загранична торгівля в порядку, то вони самі автоматично приводять заграничну валюту до краю, а золото остається тільки до вирівнуючих девізових посилок між поодинокими білетовими банками. Поодинокими білетовими банками. Поне золоте покриття має тому зде більшого психольоґічне значіння і вартість: мовляв, наша валюта така сильна, що кожний банкнот покритий золотом. Розуміється — воно правильно так. Але тільки тому, бо держава в данім випадку не пхалася до творення гроша із повітря, оставляючи цю функцію самому народньому господарству через апарат білетового банку. При активнім бюджеті і платничім білянсі всяка держава може дозволити собі на люксус повного золотого покриття, котре тому є не причиною але наслідком щасливої господарської конюн-

ктури країни. Ніщо державі тоді не перешкаджає за свою добру валюту купити собі золота стільки, скільки вона захоче.

Д-р Павло Лисяк.

(Продовження буде.)

Сель-Роб-Лівиця.

Від російського націоналізму до російського інтернаціоналу.

(Пригадка з нагоди першої краєвої конференції Сель-Роб-Лівиці).

В днях 16. і 17. жовтня відбулася у Львові перша „краєва" конференція Сель-Роб-Лівиці. Гурток передвоєнних студентів-москвофілів цею конференцією завершив свій, розмірно недовгий, але зате незвичайно ріжнородний розвитковий шлях, після всяких метаморфоз прибивши до пристані своєї власної партії. Та чи створення Сель-Роб-Лівиці є вже закінченим розвоєвої дороги гуртка молодих передвоєнних москвофілів. На основі дотеперішнього процесу можна сміло твердити, що власне партійне кубелечко в домі „Общества Качковского" не завершує їхньої метаморфози

Поодинокі етапи розвиткового процесу нинішніх „лівих" сель-робів можна звсувати собі коротко ось так: Перед війною істнував гурток москвофільських студентів, які перші виступили як „сознательно русскіе". В противагу до старих москвофілів, що моталися між русскістю, общерусскістю і рутенством, вони стали на ґрунт послідовного російства. Одночасно не вдоволяла їх і крайна реакційність старих. Вони намагалися звязатися з поступовим рухом. Цей звязок наладжувано і з російською соціялістичною еміграцією. Український еманципаційний рух, що розгортався під прапором послідовного прогресу, теж не був без впливів на гурток соціялістичних студентів-русских. Стоячи на ґрунті общерусскої культури і в дальшій консеквенції общерусскої державности, сентиментально кокетуючи зі соціялізмом, вони в українській національній справі робили теоретичні уступки, допускали українське провансальство, але не для себе, тільки для інших. Тільки до тієї межі допускали вони право самоозначення для тих українців, що хотіли самоозначуватися. Та по суті молоді москвофіли далі йшли в хвості своїх батьків.

Підчас війни галицько-русскі соціялісти, як що можна їх так назвати, разом зі старими москвофілами стали на боці царської Росії. Тоді полиняв їх молодечий соціялізм. Українські відродженські рухи зробили враження лише остільки, оскільки погрожували розвалити єдину Росію. Берестейський мир доводив їх просто до розпуки. Більшовицька революція оживила молоде галицьке москвофільство, бо тепер можна було поборювати Україну в імя соціялізму. І ми бачимо, як на галицькому ґрунті після війни наново консолідується москвофільський рух, і то якраз під проводом русских соціялістів. Повстає „Русскій Исполнительный Комитетъ", в якому гуртується все москвофільство, до якого як окрема автономна соціялістична група входять молоді москвофіли. Пресові органи: „Жизнь" і „Воля Народа" є в їх руках. Варшавська умова і польонофільство керманичів УНР дає їм позірну основу до безоглядного поборювання українських визвольних змагань. Одночасно звільна навязують вони звязки з українським національним табором галицько-української державности. Саме тоді більшовики проголошують Україну формально самостійною радянською державою, але з російським змістом. Русскі автономні соціялісти модифікують свої погляди остільки, що — завзято обороняючи єдність русскої культури, допускають можливість істнування української державности, бо — мовляв — русскій народ такий великий, що може дозволити собі на істнування двох русских держав. Але русска культура одна й неподільна. Як далеко вони тоді стирчали в общерусскости, свідчить про те факт, що відносно галицько-української державности домагалися вони разом з міщанськими москвофілами: забезпечення їм в конституції ЗУНР свободи русофільської пропаганди, заведення в українських школах обовязкового навчання російської мови, створення на будучому українському уніврситеті трьох російських катедр: мови, літератури й історії, заведення державних народних шкіл там, де того вимагатиме населення, приняття офіційного терміну на означення нашого народу: малоруський або русько-український і т. і.

Та не можна сказати, щоби в тому часі русскі автон. соціялісти всецільо стали на сторону нового устрою Сов. Росії. Вони піддержували живі звязки з російськими соц.-революціонерами, що думали про боротьбу з більшовизмом, навіть при допомозі чужинної інтервенції.

Закріплювання Сов. Росії й українізаційний курс радянської влади не лишилися без впливу на молодо-москвофілів із соціялістичною закраскою. Вони „визнали" радянську владу на просторах б. Росії, а одночасно пішли на формальну українізацію. Їхні видання, а особливе правописна і мовна метаморфоза „Волі Народа" є прочечистим доказом цеї метаморфози. В парі з цим зворотом наступило поглиблення соціялізму російського видання, інтернаціоналізація руху, оформленого в партію „Народна Воля" та перехід на позиції безоглядної боротьби з українським національним табором при допомозі неперебірчивої демагогії.

Створення окремої партії приспішило процес інтернаціоналізації молодо-кацапщини, поглиблення соціялізму і загострило боротьбу з українським національним табором. Та цей процес по суті відбувався тільки на верхах. Організаційні завязки нової партії були дуже слабкі, майже ніякі. Соціялізм слабо приймався в москвофільських „масах". Там вихідною точкою впливів було здебільшого старе русофільське надбання. Цікаво, що поширювання впливів партії „Народної Волі" рідко коли виходило поза передвоєнні москвофільські оази в поодиноких повітах, за винятком Полісся.

Перехід народовольців поза межі „сокальського" кордону затрівожив сель-союзників. У висліді прийшло до мезаліянсу між цими двома політичними групами. В його основу лягла спільність російського виховання, російської культури і „малоросійська" хитрість. Єднаючись зі сель-союзниками в нову партію: Сель-Роб, народовольці думали опанувати північно-українські землі і стати панами ситуації вновій партії. Зновуж сель-союзники думали через народовольців поширити свої впливи в Галичині. Та боротьба за керму скоро спаралізувала нову партію. Сель-союзники все ще — з огляду на маси підкреслювали національний момент, коли народовольці уважали його „буржуазним пересудом".

Та зайвим було би спинятися над остатніми відомими перипетіями в сельробівському таборі. Досить того, що спроба не вдалася. Народовольці хотіли безслідно потонути в сель-робівському морі. Прийшло до розколу. Народовольці відсахнулися від більшости і створили Сель-Роб-Лівицю. По суті вернули вони на недавні народоволь-

В. ЛЕВИЦЬКИЙ.

„Шлях через Київ".

Париж, 10. жовтня 1927.

I.

Час від часу, раз або два рази в місяць, треба, по звичці, підійти до кутка Національної Бібліотеки, присвяченого заграничним періодикам, і переглянути великі місячники й двотижневики англійські, німецькі, швайцарські, бельгійські. Переглянути — от так собі, щоби „бути в курсі", приблизно бодай, а принаймні, щоб не пропустити чогось особливо цікавого з якихнебудь оглядів, між ін. очевидно й національно-політичних. Переглянути — побіжно і похапцем бодай, бо в нашому віці вже давно була пора вибити собі з голови леліяну в молодечих, студентських роках ілюзію, що будім-то прочитаємо все, що зачіпляє й подражнює нашу цікавість в сфері духових інтересів. Гарна вона собі, дуже гарна й приваблива, та заява (Марка Аврелія, здається), що „я людина, і нічого людського чужим собі не вважаю", та все таки правда й те, що і „суду не перепишеш", і всіх „цікавих" книжок не прочитаєш, і що з осібна в кутику, чужим періодикам присвяченому, змішане з усякою неминучою й обовязковою „чепухою" вихоплюється спід нашого брата уваги також багато дечого і цікавого, і поучаючого, і практично корисного нераз.

Меляхолійне помічення в пятому десятку років життя? Банальні мудрощі, давно вже відкриті? Одно й друге нараз? Нехай і так, та що з того? Коли поміченя таке може послужити вступом до допису, який оце розпочинаємо, то і його доволі, а завдання воно своє сповнило. Бо в дописі цьому хочемо зупинитися на романі під заг. „Шлях через Київ" (Passage à Kiew), початок якого пощастилося нам „відкрити" (що за велике слово, та скромнішого в цей мент не знаходимо) на сторінках чужого періодику, в брюксельському місячнику „La Revue Générale". Місячник цей — один з найповажніших літературно-наукових періодиків романської Бельгії, старий — йому 60-ий минає, помірковано католицького напряму; обік бельгійців видно на сторінках його також імена французьких академиків, сенаторів, тощо.

II.

Автор роману Марсель Тірі Thiry) був у хвилі вибуху російської революції офіцером бельгійського артилерійського відділу на галицькому фронті, по російському боці, очевидно. Там був він свідком розкладу російської армії Керенщиною і більшовиками, там уперве в житті свойому він стрінувся з „українством", відти відступав він з російським фронтом, після „офензиви Керенського", на Волочиська і далі, на Київ. У Киеві глядів він, наче на кінематографічні картини й драми, на життя, відносини й події під Центральною Радою, під Муравйовим, під Скоропадським, під отаманщиною, під Муравйовим вдруге (чи втрете), під польським наїздом з реєстровими в хвості — чого ще треба? Жив він там, бачив усе те, розуміючи трохи по російськи, говорив з усякими людьми — більшовиками й чорношличниками, полячками й польками, з росіянами, з жидами. І трохи менше ніж через десять років від того часу, вернувшися в свою щасливу Бельгію, він узявся списувати в повістевій формі літопис свого побуту в Київі, малювати широку картину тої невалійної помотаної і досі не розмотаної до кінця, історичної драми, яку ми привикли, може й не зовсім невлучно, називати „українською революцією", на фоні революції російської.

Каже Тірі в нотці під текстом зараз на другій сторінці свого роману:

„Пригоди осіб цієї повісти — так само плід уяви, як і особи самі. Одначе я присилував себе не писати нічого незгідного з історичною правдою щодо здобуття Києва і політичних обставин".

Тим і краще, скажемо. Більше навіть, цим історичним малюнком української революції 1917—18 рр. книжка бельгійського глядача нам і цікава; бо — признаємось — самі романсові елементи повісти нас менше приманюють: як Нума любила Помпілія, і чи віддалася за нього — Бог з нею, і щоб нас такими справами ще зацікавити, до цього треба би справді нового і справді могучого поетичного таланту, який — святі знають, чи матиме наш автор. Інша річ з обсерваціями дійсности. Наш автор — обсерватор гарний, і те, що бачив і чув, він добре передає — побачите самі по зразках.

III.

Ось наш бельгієць у Києві, під Центральною Радою. Він у товаристві двох своїх товаришів з фронту; один росіянин, другий жид.

„Місце, де ми були, називалося „Шато-де-Флер" чи може „Аполльо". Неначе на те, щоби пригадати, що український уряд у боротьбі проти Леніна не віднових у своїй армії давної царської дисципліни, одна чи дві льожі були зайняті моряками, розхрістаними і з обезпокоюючим виразом облич. Довкола них сиділи за столиками, з жінками, офіцири свіжої української армії; вони носили на суворій сірій шинелі царського часу, прикраси барвисті і відзнаки, що блестіли лихим фестовальним знаком. Невідомі ордери висіли на грудях обік давних царських відзначень і медаль з головою мерця, роздаваних тим, що брали участь у наступі 1. липня; на баранячих шапках були начіплені багрові стяжки і золоті ґудзики. Закоханість у ґальонах і шнурках, яка пригадувала паризьку Комуну і яка з червоним стягом появилася в російських арміях, розпаношувалася серед цих офіцирів соціялістичної революції. Рівночасно вони поверталися до забутих костюмів; то був свого рода традиціоналізм чи расизм (*racisme*), який по дітвацьки хотів воскресити старі часи; козацькі офіцири носили чуприну Тараса Бульби — голений череп і оселедець; виглядало воно нe варварськи і сміхотворно театрально в наших часах. І, глядячи довкола себе, ще під тиском спогадів військової дисципліни, я згодом помічав певного рода розперезаність, абсолютно неможливу під старим режимом у публичній салі, навідуваній трохи не самими тільки офіцирами; я відчував якусь неозначену моторошність, мав враження якоїсь пониженості і деградації. А це прикре почування ще й прецизувалося, від того, що мені оповідав, сидячи напроти мене, Василь (одна з осіб роману): що більшовицький командант Муравйов іде походом на Київ з побідними військами. Тоді я силкувався уявити собі, як саме будуть опиратися цьому близькому наступові ці офіцири, через край перевішані шнурками і прикрасами, з одного боку, а ці моряки, зовсім похожі на кронштадських моряків, вірних помічників Леніна, з другого".

„Летуни й лікарі французької й британської місії теж сиділи і гляділи на це деморалізуюче навечеря боїв..."

Ну як вам подобається ця картина? Хто, як пишучий ці стрічки, бував у тому самому більш-менш часі в Києві, і очевидно хто сам не був подібний до тих колірових офіцирів, той не може в цій картині не пізнати тої картини, яку колись сам — о із стисненням від жаху серцем — глядав.

(Продовження буде.)

ньої позиції, але з поглибленим інтернаціо-налізмом, що покривається з русофіль-ством, і ненавистю до українського націо-нального руху, як руху „буржуазного".

Перша конференція Сель-Роб-Лівиці від-булася в днях 16. і 17. жовтня у Львові. Як подає орган новоорганізованої партії „Сель-Роб" взяли в ній участь представники 26 західно-українських повітів (в тому 6 представників північних земель) в числі 43 осіб. Проводили Т. Стефанович і Г. Ше-лест, а секретарював Ф. Настьошин. Про по-літичне положення і справу розламу Сель-Роба реферував К. Вальницький, організа-цією партії займався М. Заяць. Конференція винесла рішення, в яких розправившись зі сельробівською більшістю — проголошує створення нової партії під назвою: *Сель.-Роб.-Лівиця*. Партія санкціонує проголошену в своїм часі програму Сель-Роба та „заяв-ляє непохитну волю берегти чистоту цього програму та напрямних селянсько-робітни-чого соціалістичного руху". Зокрема партія виповідає боротьбу світовому капіталізмові і фашизмові взагалі, а польському зокрема. Та головним завданням партії боротьба з українським націоналізмом.

„Табор українського буржуазного націо-налізму є сьогодні запряжений до угоди і посдут польського фашизму. Перша Краєва Конференція Сель-Роб-Лівиці ствердкує, що в цих умовах завдання партії буде борoть-бою протиставитись соціальній і національ-ній угоді української буржуазії..."

До управи нової партії вибрано К. Валь-ницького, М. Заяця, К. Пелехатого, М. Хим-чина, М. Хама, Г. Шелеста, Ф. Настьошина, М. Голинатого, в О. Савелюка. На голову партії десиґновано М. Химчина, на заступ-ника голови К. Вальницького, а на секре-таря М. Заяця.

В короткому часі довгий шлях пройшли колодр-москвофіли. Під багатьома оглядами вони змінилися, в дечому зробили поступи, а тільки під одним оглядом лишилися на старих непохитних позиціях: *боротьби з у-країнським національним рухом.* Колись вели вони її під стягом російського націо-налізму, нині під прапором російського ін-тернаціоналізму.

„Геть неписьменність".

I.

Під таким кличем відбувається борoть-ба з неписьменністю на Радянській У-країні. Цей клич мусимо і ми у себе за-своїти і відповідно до його змісту зор-ганізувати роботу. Тим більше, що не-письменність треба зараховувати між у-сіх тих наших ворогів, котрі настоюють на наше людське життя. Одначе сама справа борoтьби з неписьменністю по-требує ще вияснення деяких питань.

Перше питання дотичить **нашої влас-ної активности**. Не буде її, шкода роби-ти великого шуму. Самим шумом, хоч як гомінким, не скинемо тавра неписьмен-ности з великого відсотка нашого наро-ду. Друге питання, це **відношення вла-ди,** головно шкільної, репрезентованої львівською Кураторією і шкільними по-вітовими радами. Вони присвоїли собі право давати або недавати дозвіл на влаштовування курсів для неписьменних і ставлять до курсів вимоги такі, які ста-вляться лише до наукових заведень. На-віть уживається таких висловів як „ви-клади" на курсах, начеб це був який уні-верситет. Видно, що укладачі стереотип-них відмовних відповідей звільнені від застанови, що на курсі для анальфабетів ніхто не „викладає".

Таке становище Кураторії, на нашу думку, зовсім неоправдане, паралізує ак-цію освітніх установ і служить у великій мірі оправданням, чому боротьба з не-письменністю не ведеться з такою силою як цього вимагає дійсний стан.

От і на днях отримав Кружок „Рідної Школи" в Тернополі від повіт. шкільної ради таке письмо: „По думці розпоря-дження Кураторії Л. Ш. О. з 6. 9. 1927 ч. 1. ч. 2960 дається дозвіл на ведення курсів для анальфабетів від 1. жовтня 1927 в громадах (тут вони названі). На-томість не дається дозволу на ведення курсів для анальфабетів в Дубівцях, Кутківцях, Проминці, Сущині, Ступках і Товстолузі, наслідком невідповідного льокалю в Кутківцях і Сущині, з причини недостачі провідника курсу в Ступках, бо о. Подоляичук заявляє, що на курсі не буде викладати. Предсідник: Лесня-ковскі".

Останніми **роками таких фактів назби-ралося** споре число. І це приневолило Т-во „Просвіта" віднестися ще до Міні-стерства у Варшаві з відповідним пред-ставленням, щоби таким робом обстояти власне право на громадську ініціятиву в поборюванні неписьменности та щоби взагалі право до освіти в позашкільній діляниці уважати таким кругом, до якого держава може найвище застерегти собі право нагляду, але нічого більше поза тим.

Тому, що в акції поборювання непись-менности заінтересований наш загал, по-даємо на цьому місці хід думок і низку мотивів, котрі висказало Т-во у своєму представленні до Міністерства.

II.

Як всюди так і за Австрії, до війни позашкільна освіта була доменою, на я-кій була діяльною тільки приватна ініці-ятива громадянства. Урядові круги ма-ючи за собою право контролі ставилися переважно прихильно до цих проявів гро-мадської ініціятиви. Доказом було те, що освітню роботу в позашкільній діляниці субвенціоновано нераз поважними сума-ми з державної каси. Беручи спеціяль-но під увагу розвиток української поза-шкільної освіти, треба сконстатувати протягом усього часу істнування Т-ва „Просвіта", як одинокого речника освіт-ніх змагань українського народу в Га-личині, — себто від 1868 до 1914 р. — не завжди може надто сердечне, часом та-ки неприхильне, але в більшій скількости випадків можливо коректне відношення як державної так краєвої влади до Т-ва „Просвіта" у Львові.

Після війни, вимоги, ставлені до поза-шкільної освіти, щораз то більші. А над-то й уряди держав зрозуміли, що поза-шкільна освіта є так важний чинник у розвитку й житті народів та держав, що над ним треба розвести велику й дбайли-ву опіку. Глибина проблемів, котрі вид-вигнула наука про позашкільну освіту, примусила всіх до поважної застанови над цею справою, та ще серіознішої про-вірки методів і дидактичних засобів, які мають лягти в основу веденої роботи. І польська влада запровадила в свойому міністерстві В. Р. і П. О. осібний відділ для позашкільної освіти. При цьому від-ділі покликує до життя, правда на ко-роткий час спеціяльний часопис „Oświa-ta Pozaszkolna", в якому старається вщіпити в найширші громадянські круги переконання, що позашкільна освіта не є ніякою забавкою, що позашкільна осві-та не є місцем, на якому ті, що більше знають, мають пописуватися своїм знан-ням і переливати його на тих, що не знають. Позашкільна освіта має ставити своїм найважнішим і найвищим завдан-ням притягнути усіх дорослих (без ви-імку), навіть тих, яким здається, що во-ни покликані бути керманичами й учи-телями інших до самоосвіти й до само-виховання, до проби власних сил, в опа-новуванні найтяжчих питань і найтяж-чих проблемів.

За цим засадничим становищем Міні-стерства В. Р. і П. О. пішли спеціяльні зарядження, звернені головно в сторону учительства, як того стану, що підпадає уповні під компетенцію і вплив цьогож Міністерства. І так уже рескрипт Мін. В. Р. і П. О. з дня 23. лютого 1922 ч. 332 О. Р. каже про те, щоби віддавати шкіль-ні салі для роботи в діляниці позашкіль-ної освіти. (*Dz. U. M. W. R. i O. P.* з 16. IV. 1922 ч. 18/82 поз. 129). Кураторія Л. Ш. О. виконуючи це доручення видає своє о-біжне письмо з дня 21. марта 1922 ч. 512/ОР. В цьому письмі зазначені мо-менти, котрі хочемо з натиском піднести: 1) звертається увагу учительству ріж-них катеґорій, щоби воно оточило опі-кою справу ширення позашкільної осві-ти, бо це питання треба уважати одною з найважніших державних справ; 2) звертається увагу учительства на дале-косяглість освіти дорослих і заохочуєть-ся його до роботи в цьому напрямі; 3) з уваги на те, що курси для дорослих, ви-клади і театральні вистави мають ме-тою народнє і громадське освідомлення, належить для робіт позашкільної освіти дати можність користування шкільними кімнатами з застереженням, що на цьо-му не потерпить нормальний хід науки, і не будуть ушкоджені ні будинок, ні шкільні комнати; 4) для робіт позашкіль-ної освіти можна дозволяти на уживання наукових помічничих засобів школи як кабінети, робітні і т. п.

Пізніше вертає Міністерство В. Р. і П. О. знову до цеї справи рескриптом з 28. квітня 1923 *Nr. S. 1240/23 (D. U. M. W. R. O. Nr. 12* поз. 100). В цьому рескрипті міс-тяться постанови що до уділювання шкільних саль на інші освітні цілі, себ-то на такі, які стоять поза шкільною о-світою. Рескрипт міністерства ясно о-креслює умови, під якими шкільна вла-да (повітова або кураторія) може дозво-лити на користування шкільними саля-ми. (Цей рескрипт оголошено також в у-рядовім дневнику Кураторії Л. Ш. О. Рік XXX. ч. 1. з 25. січня 1926. стор. 34/35)

Користування шкільними салями по-ширює рескрипт Мін. В. Р. і П. О. з 18. лютого 1924 ч. І. 16243/23 (Днев. ур. Мін. Р. В. і П. О. ч. 16 поз. 57) і на театральні вистави з культурно-освітнім характе-ром, влаштовані освітніми установами, поскільки не вяжуться вони з товарись-кими забавами або політичними зборами, на які не вільно відступати шкільних льокалів.

На цьому місці мимоходом мусимо за-значити, як дуже відбігає від стилізації Міністерства та сама обставина в стилі-зації обіжного письма Кураторії Л. Ш. О. з 21. марта 1922 ч. 512/ОР. Там сказано: *Celem uchronienia szkoły od wszelkiej agita-cji polityczno-partyjnej, poleca się po myśli okólnika z dnia 1. lutego 1922 L. 210/pr. zwracać w każdym wypadku baczną uwagę, by pod płaszczykiem oświaty pozaszkolnej nie odbywała się agitacja polityczno-partyjna".* В наших складних умовах, в яких ми тут живемо, найкраще поле для ріжної інтер-претації.

Що шкільна влада, в нашому випадку Міністерство заняло таке становище до справ позашкільної освіти, річ уповні зрозуміла. Що Кураторія у виконанні міністеріяльного рескрипту доручує опі-ку **над** позашкільною освітою учитель-ству, як такому станови, котрий з само-го свойого покликання повинен як най-більше цікавитися такими питаннями — річ також зрозуміла. Алеж бо й міністер-ство стало підкреслює факт, що школа й учительство, а далі і шкільна влада по-винні йти на руку освітнім установам, завданням котрих є вести цілу поза-шкільну роботу. Вониж головно проявля-ють ініціятиву і тій ініціятиві громадсь-ких чинників не вільно ставити пере-шкоди.

Тимчасом Товариство „Просвіта" у Львові, натрапляє у своїй діяльности на перешкоди, саме з боку шкільної влади, як Кураторії так і повітових шкільних інспекторів. Дотичить це в головній мірі і в першу чергу проважної справи, якою є поборювання неписьменности серед до-рослого, старшого населення.

М. Галущинський.

Радянська Україна

Підготовка до святкування 10-ліття жовтневої (більшовицької) революції.

В цілому Радянському Союзі йдуть ве-ликі підготування до святкування деся-тих роковин більшовицької т. зв. жовт-невої революції. Метою тих свят є поро-бити з тої нагоди в кожній діляниці дер-жавного, господарського і культурного будівництва підсумки праці. Централь-ний Виконавчий Комітет Союзу Рад. Соц. Соціяль. Республик видав уже величез-ну відозву до всього населення в справі обходу 10-тих роковин жовтневої револю-ції. Відозва ця, яку стрічаємо вже й у харківській та київській пресі з 16. жов-тня ц. р., є радше спробою історичного нарису подій у житті СРСР. від жовтня 1917 р. по нинішні часи. На Україні зор-ганізувалася при Всеукраїнському Цен-тральному Виконавчому Комітеті окре-ма т. зв. всеукраїнська жовтнева комісія, що має за завдання відсвяткувати роко-вини жовтневої революції. Ось на днях відбулося в Харкові пленарне засідання тієї комісії під проводом Петровського. Зі звіту з того засідання, поміщеного в харк. газетах, довідуємося подрібно про пляни святкування тих роковин на Укра-їні. Комісія має всякі субкомісії.

Ось публіцист Хвиля сказав на засі-данні, що літературна субкомісія, яку він репрезентує, вважає за доцільне, що-би видати окрему відозву в справі свят-кування роковин жовтня в імени ВУЦВК-у. Крім того повідомив, що таж літера-турна підкомісія виготовила вже кілька популярних статей для масового поши-рювання у брошурах і кілька статтей для преси. Деякі брошури вже в друку. Досі видано заходами тієї комісії окре-мі плякати та альбоми жовтневої рево-люції. Окремою брошурою в українській мові має появитися з нагоди роковин кілька статей і промов Леніна.

Про працю агітаційної підкомісії голо-

рив член колегії Наркомосвіти Озерський. Ця комісія провела в життя літературний театральний і музичний конкурси. Літературний конкурс з тої нагоди дав 4 нових пєси, музичний 3 нових симфонічних творів, один хоровий і пять революційних романсів. Попри те ведеться конкурс на ліквідацію неграмотности. Досі наспіло вже 140 заяв від стількиж сіл про те, що в них неписьменність цілковито зліквідовано.

З тієї нагоди роковин підготовляється велику виставу мистецьких творів, установлення 800 нових приймаючих радіоапаратів по селах України, закладини памятника на могилі Шевченка, засновини кількох т. зв. палат культури і т. п. В часі самих свят і обходів відбудуться між іншим: врочисте засідання Академії Наук, на якому будуть робити підсумки десятилітньої праці Академії; „Пролетарська Правда" буде видавати окремі додатки, в яких будуть друкуватися огляди наукових і культурних здобутків Української Академії Наук за 10 літ; при Академії відбудеться святочне відкриття Всеукраїнського Театрального Музею і Шевченківської Вистави. У слідуючому році рішено зорганізувати в Харкові всеукраїнську музичну виставку досягнень музичної культури на Україні за 10 років. Виставка буде носити назву: „10 років музичної культури на Україні". В листопаді ц. р. буде відбуватись підготовча праця до тієї виставки по всіх окружних осередках України. А саме по всіх тих осередках будуть влаштовувати льокальні музичні виставки. Всі матеріяли з них підуть потім на всеукраїнську виставку.

Вічевий рух.

ТУРЧАНЩИНА.

В пятницю дня 14-го жовтня ц.р. в год. 1-ій попол. відбулося в Турці н. Стр. у великій салі філії „Просвіти" всенароднє віче. На віче прибули громадяни з цілого турчанського повіту в скількости около 800 осіб.

Віче відкрив короткою промовою голова Пов. Нар. Комітету адв. д-р Мирон Кондрат. На його внесення вибрано до президії віча: о. Івана Крису з Ісай як предсідника, д-ра Мирона Кондрата, Андрія Солопатича, міщанина з Турки, Михайла Сонича, селянина з Волчого й Михайла Славича, селянина з Бобирки як заступників, д-ра Дмитра Марціва зі Соколик та Івана Ільницького з Ільника як секретарів.

Реферат про політичне положення українського народу, про працю Української Парляментарної Репрезентації та про відносини в Українському Клюбі виголосив голова Клюбу посол Сергій Хруцький. Промову заслуженого голови переривали часто грімкі, одобрюючі оплески. Реферат про потребу політичної організації, про програму Українського Національно-Демократичного Обеднання і ріжницю між його програмою і програмами інших українських партій виголосив головний секретар Обеднання п. Володимир Целевич зі Львова.

В дискусії забирали голос численні бесідники. Василь Крицьківський, господар з Ільника, говорив про вагу просвітнього й кооперативного руху, Онуфрій Ільницький, тесля з Турки, підніс вагу української школи і напятнував поступовання деяких українських батьків, які стараються ріжними штучками викрутити дітей зі школи. Іван Маринич-Яворський, організатор партії „Русского Обеднанія", а заразом прихильник сельроба, виступив з обвинуваченням проводу УНДО, закидуючи йому угодовство. Подібно теревені плів також жидівський соціяліст Шайн боронячи кольонізацію української землі на Великій Україні. Присутні не хотіли припустити до голосу кириликів і лише на прохання президії допустили їх до слова. Поступовання п. Ільницького й Шайна напятнували в острій формі: о. Федевич, Володимир Целевич, о. Іван Тимчук декан з Беньови, Адам Ільницький, селянин з Ільника та д-р Кондрат.

Вічевики висловили довіря Українській Парляментарній Репрезентації взагалі й голові послові Сергієві Хруцькому зокрема, як також довіря проводові УНДО. Крім цього ухвалено резолюції проти урядового проекту в справі введення польського діловодства в українських кооперативах. Резолюції ухвалено майже одноголосно, лише Ільницький, Шайн і двох їх сторонників голосували проти. Так то турчанські сельробівці і їх жидівські прихвостні потерпіли на вічу повну невдачу. Вічевики розійшлися в піднесеному настрою по кінцевій промові предсідника віча.

БЮДЖЕТОВА СЕСІЯ СОЙМУ.

Варшава, 21. жовтня 1927.

Нині на засіданні ради міністрів під проводом марш. Пілсудського раджено над справами сойму. Запало рішення скликати сойм на норм. бюджетову сесію в конституційнім речинці й устійнено речинець предложення бюдж. прелімінаря соймові. Справу бюджету реферував мін. скарбу Чехович. Бюджет на найбл. рік має виносити в приближенні 2.270 міл. при чому рада міністрів уповажнює міністра скарбу перевести ще деякі редукції бюдж. позицій.

Процес Шварцбарта.

На вчорашній розправі прокуратор зложив судові лист Дубровського бувш. більшовицького комісаря, який стверджує, що Шварцбарт був у взаєминах із більшовиками, які зверталися до нього за посередництвом комуніста Володіна. На запит предсідника в цій справі Шварцбарт каже: жидівський нарід мав Христа, але видав теж і Юду. Таким Юдою є Дубровський. Обор. Торес заявляє, що Дубровський був провокатором, бувш. агентом царської охрани. Прокуратор предкладає лист, який дістав від полк. Будакова, що тепер живе у Каліші, в якому то листі стверджує він, що ніколи не було погромів, де стояли українські війська. Мнимий погром у Проскурові не був насиллям на жид. населенні, а радше проти українського населення, яке виступало проти елементів симпатизуючих із більшовиками, які поборювали український визвольний рух. От. Семесенка, який проводив військом у Проскурові, зате що допустив до насильств, віддано під суд і засуджено на кару смерти. Адвокат Кампінші відчитує документи, які потверджують опінію полк. Будакова. Ген. Шаповал зізнає, що підчас відступу з тяжкими боями через Киів, Фастів, Бердичів і Винницю не було погромів. Ніякий жид. часопис не обвинувачував його в цьому. Підчас постою військ свідка в Оринині 15. травня 1919. приїхав до кватири Петлюра і замешкав у Мельниці у місцевого рабіна. Був там два місяці разом із своїм штабом. Жид. делегація дякувала тоді Петлюрі за прихильне відношення офіцерів і війська до жидів. На жадання оборони зізнає професор Колеж де Франс Льонжвін віцепрезес Ліги Прав Людини й горожанина. Він видає опінію про погроми на Україні й каже, що вина за них зовсім не паде на Петлюру. Бувш. през. ради мін. УНР. Прокопович зясовує коротко політ карієру Петлюри і зазначує, що Петлюра все був прихильний для жидів.

На пятничній розправі св. Шульгин зясовує історію нац. і культ. автономії жидів на Україні. Говорить про жид. нац. раду і про жид. мін-ство при уряді УНР. Жидівські міністри д-р Зільберфарб, Ляцький, Бертольді, Гольдельман і Красний все були рівноправні з іншими міністрами, навіть коли йде про користування жид. мовою. Далі заявляє Шульгин, що має документи, які стверджують, що Шварцбарт був у зносинах із більшовиками, передовсім що торкається атентату на Петлюру з травневим переворотом марш. Пілсудського. Після переслухання Шульгина станув перед трибуналом д-р Кльод, який зясовував висліди псих. експертизи Шварцбарта. Знавці признали Шварцбарта людиною зовсім нормальною і відповідальною за вбивство. Експертиза не виказала ніякої нервової недуги ані обтяження одідичними недугами.

СПРАВА РУМУНСЬКОГО ПРЕСТОЛУ.

Париж, 21. жовтня 1927.

„L'Oevre" подає, що правдоподібним є, що краєвий конгрес румунської селянської партії, який радитиме від 27. до 30. жовтня предложить князеві Карлові обняти рум. престол. Премієр Братіяну, побоюючись цього, відбув кілька конференцій з провідниками селянських партій, але це не довело до ніякого висліду. Князеві Карлові пороблено вже мабуть вступні предложення, в звязи з якими кн. Карло виїхав перед кількома днями з Парижа. Той самий часопис подає, що останніми днями прийшло до гострого конфлікту між румунською королевою Марією на тлі романтичної втечі кн. Ілеани. Часопис наводить гострі слова Братіяну до королевої: „Коли не перестанете безпокоїти мене своїми родинними історіями, то я не завагаюся проголосити республику".

Аґ. Аваса повідомляє, що справа повороту кн. Карла до Румунії й обняття ним престолу сталася знову актуальною. Богато румунських політиків конферувало з кн. Карлом, якому як умовини покликання на престіл поставили, щоби зірвав із панею Лупеску.

ПОМЕР Ґ. ДАНІЛОВСЬКИЙ.

Варшава, 21. жовтня 1927.

Помер тут нечайно Ґустав Даніловський, один із найвизначніших представників сучасної польської літератури.

МУСОЛІНІ ВІДКИДАЄ ПРЕДЛОЖЕННЯ ВАТИКАНУ.

Рим, 21. жовтня 1927.

Оголошено тут приказ Мусолінія в справі церковної держави. Відповідь Мусолінія під адресою Ватикану відкидає всяку думку привернення самостійної церковної держави, яку годі собі подумати у фашистівській Італії.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА АЛЬБАНСЬКОГО ПОСЛА.

Прага, 21. жовтня 1927.

Вбийник альбанського посла Цени Беґа зізнав, що до вбивства намовив його італійський професор больонського університету. Коли атентат удався би обіцював йому цей професор добру посаду і великі гроші. Професор цей вважав Цену Беґа зрадником альбанської справи і приятелем СХС.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Американський доляр 8·89 і пів до 890 Банк Польський платив за доляра у готівці 8·85, за Ню Йорк 8·88.

Вистава старої книжки

в „Національному Музеєві".*)

„Національний Музей" уладив виставу книжки. З нагоди її місяця і зі спеціяльною метою звязати сьогоднішну книжку, що в руках широких мас, з її початками, прекрасним, барвним і богатим, хоч і вузким життям її минулого. Будуть люди, що здвигнуть плечима: пощо воно?! Це добре в якійсь читальні чи якій освітній установі, або для поширення книжки в інтересі книжного ринку. Нам, що маємо сьогодні безупину до діла з книжкою, воно непотрібне. Та річ у тому, що саме для них уладжується цю виставку. Прийдіть ви, „книжники": гімназійні ученики й студенти, книжка яких, мов порване шкаматтє валяється по кутках; прийдіть освічені громадяни, що маєте кожного дня до діла з книжкою в її найбільш спопуляризованім виді: сензаційнім романі; прийдіть громадянки що так запопадливо накриваєте книжкою горшки або підкладаєте нею нерівню ніжку стола; прийдіть вкінці всі ті що й шануєте книжку, любите книжку для неї самої, — а може кільк[...] стін виставки заговорить до вас мово[...] яку загубила сьогоднішня книжка. Мо[...]же в роскішних рукописах, багатих в гравюри, прикраси й мистецькі оправи друках, ви знайдете те, про що багацько літ не було чути в нас, а що слабо є інколи дуже односторонно пробуджується сьогодні, а це: культ книжки.

Показати оцей культ книжкі має виставка в Нац. Музею. Воно не все, що можна виставить під теперішню пору міліонової продукції книжки. Виставка ця — це тільки барвний ескіз початків книжки а при тому — української книжки. Скільки рефлексій, скільки порівнань насувається віч-на-віч з картиною її минулого і життям сьогочасним. Вона — ця книжка — цеж живчик всієї культури нації й відомий афоризм про книжку можна тут як найкраще приложити: „покажіть все ваше книжне багацтво, а ми скажемо, яка ви нація"! А й сьогоднішня книжка, це тільки показчик нашого цілого життя. І коли вона вбога й білолашна й коли сьогодні, ви — українець, за повінню чужої книжки не можете знайти в себе своєї, потрібної вам, як щоденний хліб книжки то причин цього далеко не шукати.

І добре часом заглянути до минулого, до жерел. Бо знайдете там великі приклади змагання за книжку, боротьби за право її життя й великого розвитку, боротьби, що створили це величне у інших націй „сьогодні" книжки. І може оці приклади Ґутенберга, чи наших Федоровича, Сльозки й інших придадуться до чогось і нині. Невже наш автор і видавець мусить боротися тільки за брошурку, ефемеричний журнальчик і таке ін.? Невже не має сьогодні великого задуму, ні сил для переведення великого діла, для створення книжки гарної, багатої вічної? Нехайже ця гарна, багата книжка і буде на тлі сьогоднішнього життя тільки ілюзією, оманою, — алеж вона творитиме і створить багатим наше життя!..

Дальші рефлексії доповідайте собі на виставці. І, коли вона примусить вас бодай хвилинку призадуматися над книж-

*) Отворена щодня при вул. Мохнацького ч. 42. (Тревати ме до кінця жовтня).

...впровадити бодай один висновок ...порівняння, і, коли ви потому візьмете ...інакше вашу книжку таки до рук ...то завдання виставки сповнене. Ще ... коли не схочете прийти самі, то ...ваша відвідати виставку вашу мо... Нехай хоч вона вчиться розуміти, ...таке книжка, що таке її пошанівок, ...зростає зі знанням, що книжка хоч ...„хліб щоденний", але при тому вона ве... і трівка дорогоцінність в скарбни... ...її.

Богдан Кравців.

НОВИНКИ.

— Свято української книжки. Дня 28-го жовтня о год. 12-ій святочна Академія у великій салі „Народнього Дому". Пі... Академії відкриття виставки україн... книжки. Карти вступу на Академію ... канцелярія „Просвіти" — Ринок ... II. поверх в суботу від 8-ої до 19-ої ..., в неділю від 9-ої до 11-ої зрана в ... Т-ва „Бесіда".

— Концерт піяністки Галі Левицької. ...Музичного Т-ва ім. М. Лисенка ...Львові відбудеться в перших днях лис... фортепяновий вечір нашої відо... піяністки п. Галі Левицької. Дохід призначений на жертви повені. Ближчі подробиці подамо небавком.

— Львівська хроніка. За рогачкою Кле... ...найшли невідому 20-літню ...затроєну денатурованим спіртом. — І в нас починають появлятись перші ... хронічних хлопячих злодіїв: 15-... хлопця з вул. Вірменської за... на 4 дні вязниці за кілька дріб... „підручних" крадіжей. — Один гість з провінції сів у трамвай з кошем пов... гардероби, а коли висів побачив, що ...замінирував із якимсь добрим спе... ...від трамваїв.

— Фабриканти долярів. Перед лавою присяжних почалась розправа ... гуртка фальшивників доля..., з яких деякі мали імовірно автоно... організацію, бо підроблювали теж ... Товариство таке, що варт з ним ...: Хаім Гальперн, торго... агент, Яків Бреннер, торговель... ..., Ізраель Ляндав, купець із ... Бродів, Маркус Пельц безробіт..., Ізаак Зільберштайн ...грабар і Ляйб ..., послугач. Товариство, як бачите, ...: один торгував, другий купував, ... помагав, четвертий був тамтим на ..., пятий закопував доляри, щоби ... не найшли, шестий не мав роботи і ... робив щонебудь. Слідство мало ..., що деякі з них стояли у звя... з бандою варшавських долярових фабрикантів, якою проводив... комісар по... Шварц. Деякі бороняться, що вони ... жертвою поліційного конфідента ..., який мав буцім-то сам підсуну... фальшиві банкноти, щоби їх потім ... поліції, бо мав обіцяну нагороду ... встежения всієї банди: гонорар 3000 ... Одним словом: крутять як фальши... ...долярами.

— „Загранична" подружа. Центральний Комітет СРСР. затвердив проєкт зміни ... пунктів кодексу про шлюб, де озна... норму потрібного віку. Багато про... із села було доказом, що 18 літ як ...ний вік для подружа занадто ви... норма для селянських обставин. У ... губерніях, що межують з Україною, ... „Комсомольська Правда" часто мо... було запримітити т. зв. „загранич... подружа", себто заключені на Україні, ... мінімальний вік для „молодої" є 16 ... Московські селяни із губерній су... з Україною часто виїжджали на У... ..., щоби там узяти шлюб. По новім ... московські дівчата матимуть у ... випадках право виходити за... ... і перед 18-им роком, відповідно до їх ...розвитку.

— З нових видань Радянської України. ...„Пролетарської Правди" виписуємо та... ...формації: Етнографічна комісія го... ...до видання 6-у книжку Етнографіч... збірника, присвячену памяти Д. ...ського та П. Демуцького. В ...будє автобіографія Демуцького, ... С. Єфремова „Памяти Щербаків... ... Камінського — Щербаківський ... етнограф". — 5-у книжку збірника ви... ... на пошану академикові Багалієві. ... має незабаром вийти з друку. В збірнику вміщено такі статі: Зеленіна (ленінградського вченого) „Обжинкові обряди", Носова „До антропольогічної характеристики України", проф. Яворницького — неопубліковані матеріяли з „Основи". Квітка — „Про відлих у народніх піснях" (Нове питання в музичній етнографії). Цими днями вийде з друку том 1-ий „Українських Дум" за редакцією К. Грушевської. Музичне т-во ім. Леонтовича здало до друку — „Альбом музичних діячів України" — перший випуск. В альбомі вміщено короткі життєписи музичних діячів. — Приготовляють переклади повного зібрання творів Леніна українською мовою. Досі вийшов один том „Національне питання". Зредаговано вже два перших томи, які чекають на остаточне ухвалення нового українського правопису. 1927—28 р. ДВУ видасть ще 4 томи.— Державне Видавництво України вирішило видати серію клясиків марксизму. Уже вийшов перший том „Капіталу" К. Маркса, виготовлено до друку том II. і в стадії готування перебуває том III. Видадуть всі твори Плеханова, Енгельса, Кунова та інших.

— Літературний куток. Між польськими письменниками ведеться не від нині дискусія про необхідність створення на зразок Французької Академії власної літературної Академії. Ця справа стала вже актуальною і в найблищих тижнях буде оголошений повний склад 20 її членів. Академія складатиськме із письменників найбільше заслужених для розвитку літератури, мови та культури. Ось 19 кандидатів, яких призначення є, по інформаціям „Вядомосьці Літерацкіх" уже певне: Серошевський, Пшибишевський, Штаф, Бой, Струґ, Берент, Міріям, Каден-Бандровський, Даніловський, Лянґе, Оркан, Налковська, Дембіцький, Порембович, Ор-От, Вельопольська, Ілаковичівна, Ґетель, Морстін. Одно місце зарезервоване для „наймолодших", зпоміж яких кандидатами є поети: Лехонь, Тувім і Зеґадлович. Нема сумніву, що на 20 академічних фотелях важко помістити всіх кандидатів. Неодин може бути здивований, що в списку не бачить прізвища Тетмаєра, якого повісти можна забути, але поезії та „На Скальнем Подгалю" ні. З другого боку такий слабий талант як Дембіцький міг дістати інше почесне місце за свою нудну популяризацію літератури, а Ілаковичівна, Морстін або Ґетель почекати трохи на... смерть із одного з ветеранів, щоби аж тоді зайняти його місце. Вражає теж у списку перевага „чистої" літератури і відсутність представників критики або історії. Один з найоригінальніших письменників Іжиковський, не ввійшов у список мабуть тому, що гостро виступив проти самої ідеї такої Академії і готов був вибору не прийняти. Не є виключене, що в останній мент поданий список буде ще змінений.

— Невдатні лети. Летун Кеннеке перервав свій лет з Европи до Азії. Його товариш гр. Сольмс у подорожі до Баґдаду сильно покалічився. — Сестрінка бувш. президента Вільсона вибралась на літаку із стейту Мен не менш і не більш аж у... Копенгаґен. Проїхала недалекий шлях, бо за чверть години сіла на землю і вернулась.

— З нових здобутків науки. Проф. фармакольогічного інституту в Ґрацу Отто Леві відкрив бактерії, які спричинюють цукрицю. Цукрицю вважали досі недугою, якої не можна вилічити. Бактерії цукриці повстають в утробі і звідти переходять до крови. Леві має надію, що цукриця перестане відтепер бути недугою смертельною. — Відомий лікар і проф. Говардського університету д-р Айкок приготовив реферат, повідомляючи, що відкрив бацилю діточої недуги паралїжу. Завданням медицини є тепер винайти звіря, з якого можна би добути потрібну антитоксину. Малпи до цього не надаються. Бацилі діточого паралїжу такі малі, що їх не можна доглянути навіть крізь сильні мікроскопи. Д-р Айкок кінчить свої досліди приємним висновком, що страх перед згаданою недугою є прибільшений, бо скількість жертв в Америці від авт є більша як від цієї недуги.

— Рекорди Рекордовим автором реклям уважає берлінський журнал „Реклями" звичайного книгаря Шемана, який має такі прості ідеї. У зимі наймає робітника до підмічування снігу і на грудях причіпляє йому велику вивіску: „Я також волів би сидіти у приємній кімнаті, де є гарні книжки та тепло, вулиця Людвіґа". Або зачиняє свою крамницю і лишає надпис: „Від 1-ої до 2-ої години зачинено, бо власник книгарні читає дома останнє число журналу „Угу". А в суботу такий надпис: „Завтра неділя! Книгарня зачинена! Чи маєте вже що читати?" — Англійський чемпіон гри в варцаби Самуель Коган — 20-літній молодець, улаштував сеанс одночасної гри з 104 партнерами і виграв 61 партій. — Австрійському селянинові Бравнові вдалось виплекати курку, яка встановляє новий европейський рекорд: несе 304 яєць річно. Оглядати цю курку можна на виставці дробу у Відні.

— Міністр в арешті. Карний суд у Кишиневі засудив румунського міністра праці Люпу на 40 днів арешту за те, що підчас виборчої акції до парляменту заатакував жандарма. Суд признав це нарушенням параграфу про злочин прилюдного насильства на державнім урядовці підчас виконування своїх обовязків. Міністр Люпу належав ще тоді до опозиційної партії. Засуд активного міністра на арешт став неабиякою сенсацією в політичних колах. Премієр міністрів почувши про такий засуд сказав іронічно, що тепер буде приневолений скликати раду міністрів у вязниці, щоби мати комплет.

— Чудасії. Сойм Горішнього Шлеська прийняв закон, який приневолює вчительок не виходити замуж, під загрозою втрати посади. Імовірно подружа на Шлеську впливає погано на педагоґічні методи.

— Муссоліні дбає за мораль. Муссоліні у ролі міністра внутрішніх справ видав цілу низку суворих розпорядків, які мають на меті піднести рівень громадянської моралі. Вони торкаються головно малих театриків, дансінґів і „варієте". Танцюристки, що всупереч заказові виступили на якійсь сцені босо, мусіли на приказ поліції зійти із сцени. До готелів можуть заїжджати спільно лише пари, які виказуться паперами, що є подружам. Відома фабрика капелюхів „Борсаліно" піддержуючи духа таких розпорядків наказала своїм робітницям носити сукні означеної довжини з рукавами до ліктів.

— Боксери і їх жінки. Німецький відомий боксер Брайтенштретер вніс скаргу в домаганням розводу, мотивуючи її тим, що свою професію не в силі погодити з домаганнями подружого стану, який підриває його здоровля. Одночасно чуємо про другу таку скаргу, боксера Курта Пренцля, жонатого з відомою фільмовою артисткою Ферн Андрою. Пренцель заявляє, що поведінка його жінки є для нього нестерпна і незгідна з домаганнями подружа.

— Світова всячина. У розмові із співробітником „Сандей Кронікл" екс-кронпрінц висловив певність, що внедовзі Вільгельм вернеться тріюмфально в Почдам і відограє ролю примирителя. — Страйк вуглекопів у Німеччині пробують закінчити при помочі арбітражу. — Американці прийняли прихильно відповідь Франції про митовий конфлікт і сподіються, що він буде поладнаний. — Помер бувш. премієр Баварії Куліґ. — На місце льорда Сесіля канцлера князівства Ляпкастер, призначений фінанс. секретар англ. мін-ства скарбу Рональд Мек Нейль. — Біля Бутонія румунський граничний сторож застрілив мадярського шофера, що заблукав у дорозі. — Південно-африканський парлямент висловився 60 голосами проти 46 за виборчим правом для жінок. — Румунський уряд вислав до албанського уряду гостру ноту в протестом проти зачинення румунських шкіл в Альбанії. — Письменника Оссендовського, автора численних описів подорожі по світі, нагородив франц. уряд ордером „Почесної леґії". — Америк. сенатор Бораг виступив із заявою про потребу піддати ревізії Версайський договір. — В Одесі по судовім присуді розстріляли 13 бандитів, що мали на совісти кільканацять нападів. — У Празі зібралась міжнародня конференція для введення одноцільного залізничого часу, потрібного для „розпису їзди". — Франц. комуністичного письменника Барбіса, який виїхав до СРСР. у подорож, обікрали паризькі злодії в його хаті в околицях Парижа.

— З кіна. У кіні „Палас" „Журба сатани" монументальна фільма фабрики Ґріфіта з Лією де Путті.

— Виклад д-ра Дмитра Донцова. В неділю, дня 28-го жовтня ц. р. відбудеться в салі Академічного Дому о год. 6 вечером виклад д-ра Дмитра Донцова на тему: Фраза й дійсність. Вступ: 50 сот., для студіюючої молоді 20 сот.

— Замітна піддержка. Хвилеві, але поважні фінансові недомагання „Рідної Школи" викликані зростом її діяльности зворушили людей доброї волі. На скріплення стану фінансів „Рідної Школи" зложили крім свойого звичайного датку самоопадаткования: п. Іван Калитяк, купець і голова Кружка ім. Б. Грінченка у Львові — 100 зол. Т-во Задаткове, Комарно — 100 зол., Кооператива „Єдність" Ременів 100 зол., громадяне Воратина (обл. Кружка в Белзі) 6.77 зол. — Хто дальше? Щедрим Добродіям сердечну дяку складає Головна Управа „Рідної Школи".

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ. (*Уконституовання міської ради. — Посвячення каплиці оо. Редемптористів*). У середу 12. ц. м. відбулося засідання нововибраної ради міста Станиславова з метою вибору маґістрату. Прибуло 46 радних. Проводив найстарший віком радний п. Айзіґ Вайденфельд, політичну владу заступав староста Бокса. Після сецесії 3 радних „направяків", які устами д-ра Зайдлера домагалися відложення засідання з тої причини, що міністр д-р Добруцький, який є членом ради, не дістав на час запрошення, приступлено до вибору громадської управи. На внесення д-ра Цяги ухвалено вибрати не 6, а 7 асесорів. Після того вибрано посадником міста дотеперішнього управителя міського заряду Вацлава Хованця, а асесорами 3 поляків, 3 жидів і одного українця, а саме голову клюбу українських радних д-ра Партицького. З круга асесорів вибрано заступника посадника, яким став д-р Олександер Ріттерман (жид). Вибір усіх членів маґістрату перейшов одноголосно. З черги ухвалено вислати на зїзд „Союзу міст" у Познані трьох делеґатів, а крім того рішено виплатити 10.000 зол. на навіщених катастрофою повені. Оба ці наглі внесення ухвалено одноудушно. — З великою радістю повитали станиславівські українці інсталяцію оо. Редемптористів у нашому місті. Донедавна оо. Редемптористи обслуговували у нас церкву на передмісті Гірка, де своїми незрівнаними проповідями зєднали собі загальну пошану. В цьому році оо. Редемптористи закупили при вул. Голуховського на дуже догідному місці 2-морґову площу, на якій має станути монастир і церква, приступна для всіх вірних. За короткий час перероблено дім, що стояв на площі, на монастир, а до нього добудовано велику каплицю, яка заступає вповні церкву, бо конечна потреба якої в цій околиці вдчувалася здавна. Посвятив цю каплицю

ФАБРИКА ЧЕКОЛЯДИ А. ПЯСЕЦКІ С. А. - КРАКІВ

поручає!

Знані зі своєї добрати і частоти виробу а то: Чеколяди десерові, сметанкові і знамениті молочні, як також звичайні для господарських цілей. | Для вибагливих смакунів першорядні чеколяди та-кож великий вибір знаменитих карменьків | Як спеціяльність лікарськими повагами поручувану чеколяду з САЛАБРОЗОЮ для хворо недужих лічничу і відживлюючу.

2. серпня ц. р. еп. Хомишин і з того дня вона доступна для всіх. Уже небавком (від 17—19 вересня) відбулася заходами оо. Редемптористів велика місія, що мала просто незвичайний успіх. Завершенням її був величавий похід із місійним хрестом головними улицями міста, в якому взяло участь кільканадцять тисяч людей. Так утворився у нас новий важний осередок релігійно-національного життя, що можна тільки щиро повитати. Зачуваємо, що й наші монахині-Редемптористки задумують збудувати свій монастир у Станиславові, що буде звязаний з приютом і шпиталем для найбідніших хорих. Для повного заспокоєння нац.-релігійних потреб українців Станиславова слід би ще якнайскорше докінчити будову церкви в Княгинині-кольонії і приступити до будови гр.-кат. церкви або каплиці на передмісті Княгинин-Бельведер. *С.*

ТЕРНОПІЛЬ. (*Воєвідський комітет з Тернополя*). Дня 17. жовтня ц. р. відбулося в Тернополі засідання виконавчого комітету Воєвідського комітету допомоги жертвам повені під проводом воєводи д-ра Квасневського. З українців засідає у виконавчому комітеті чотири особи: д-р Ст. Баран, проф. Іл. Брикович, о. Вол. Громницький і недавно кооптований судовий радник Кипріян Біликський як офіціяльний відпоручник Українського Центр. Комітету допомоги жертвам повені у Львові. На засіданні 17. ц. м. секретар комітету д-р Чирський здав звіт з дотеперішньої діяльности комітету. Досі Воєвідський комітет зібрав готівкою кругло 13.000 зол., а натураліями 76 вагонів картофель і 17 вагонів твердого збіжа. Навіщених повінню громадян бучацького і борщівського повіту заосмотрено вже в поживу (картофля і збіже) до кінця весни 1928 — так реляціонують дотичні староства — і тепер вся збірка з тернопільського воєвідства йде виключно на допомогу громад знищених повеню в станиславівському і львівському воєвідствах. Сподіються ще значної збірки перед зимою, але акція комітету має тревати дальше аж до слідуючих жнив. Відносини між офіціяльними комітетами і загальними українськими комітетами по повітах і селах уложилися правильно і адміністраційна влада не робить тепер перепон у нашій збірковій акції. Всякі неправильности в поступованні старост на місцях (Скалат, Перемишляни, Камінка Струмилова) воєвода д-р Квасневський телефонічно приказав усунути і тепер у цій справі нема вже нарікань. Інакше діється в інших воєвідствах, зокрема у львівському. На повищому засіданні воєвідського комітету підніс д-р Баран, щоби воєвода інтервеніював безпроволочно в міністерстві комунікації, щоби воно звернуло Українському Центр. Комітетові тарифові належитости, які побрано за залізничу пересилку натуралій на місця навіщені повеню, що воєвода публично на засіданні прирік зробити, прохав тільки, щоби з Українського Центр. Комітету прислано йому відповідний матеріял. Також прирік на внесення д-ра Барана зліквідувати інцидент з о. деканом Ізидором Глинським в Бушеві пов. Тернопіль, котрому місцевий війт поляк заказав перевести збірку для повенян під фірмою місцевого Українського Комітету приказуючи старості Маліцькому покарати згаданого війта.

ЗБАРАЖЧИНА. (*Памятник полягшим у війні борцям в Лубянках Нижчих*). Ті українці з Лубянок Нижчих, що вернули з війни, здвигнули під проводом свого священика о. Григорія Яструбецького біля церкви імпозантний памятник поляглим у війні борцям. В неділю дня 16. жовтня 1927 р. — в день відпустовий, коли з ріжних сіл тисячі українців зійшлись на праздник, відбулося торжественне посвячення і відслонення цього памятника. Є це статуя Божої Матери, якої опіці віддалися Стрільці. На преґарному педесталі містяться ріжні написи, між іншим і спис тих, що погибли на війні від 1914—1920 р. й окреме тих, що вернули живі. Відповідні промови про культ поляглих борців, про культ воєнних могил, про воєнні памятники взагалі виголосили: о. Григорій Яструбецький, о. дек. Олександер Голінатий, о. Володимир Куницький зі Скалата, д-р Андрій Гаврилюк і студ. теольоґії Чепіль. Безперечно, що за приміром Лубянок підуть всі інші наші села.

Зі спорту.

„Ґрафіка" — Україна.

Наш спорт в ділянці копаного мяча дає щораз докази своєї великої життєздатности і сили. Хоч погода не дуже сприятлива, наші копуни ще не покидають грища, а сотки запалених прихильників „України" все ще спішать туди. І певно ніхто з них не жалуватиме, як в цю неділю вибереться на площу. Там наша дружина стрінеться в товариських змаганнях дружиною Л. К. С. „Ґрафіка", яка по рішаючих змаганнях минулої неділі увійшла до 1-ої окр. Ліги тимсамим стала рівнорядним противником для „України". Змагання зачнуться в год. 11. передпол. на площі „Сокола-Батька".

Рівночасно відбудеться біг навпростець, улаштовуваний У. Р. С. К. „Зоря". Старт і мета: площа „С-Б.".

В год. 12·45 вполудне зачнуться товариські змагання дружини: Сокіл IV. (Львів) — Луг (Рудно). Обі ці дружини молоді і старатимуться грати амбітно і з запалом.

У. С. С. К. „Беркут" (Перемишль) — **У. С. С. К.** (Львів).

Пополудні в год. 2·30 відбудуться на тій самій площі мячеві змагання між студентами Львова й Перемишля. Недавно мали ми нагоду бачити амбітну гру „Беркута" проти „України". Тим разом приїде „Беркут" у відновленому складі, зложенім переважно із студентів. У. С. С. К. мусітиме доложити всіх старань, щоби протиставитись „Беркутові". Також УССК. складається головно із студентів, котрі пригадаються публиці, виказуючи замилування до фізичної культури. Пізний сезон дозволяє молодому клюбові представитись тільки зі сторони копаного мяча. Але в своїм клюбі криє він богато талантів інших спортів. Українська публика численною присутністю докаже, що розуміє вагу студентського спорту і піддержуватиме всі його пориви.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:
Грималів:
Неділя 23. Х. Ой не ходи Грицю.
Театр прийме негайно піан'стку і баса.

До в'дома Товаришів Студентів львівської техніки. Виділ Т-ва українських студ. львівської техніки „Основа" взиває всіх українців-студентів львівської техніки, котрі ще досі не вписались в члени Т-ва, щоби якнайскорше виповнили цей свій обовязок. „Основа" як одиноке українське товариство на львівській техніці, повинна єднати загал українських техніків, бо тільки тоді зможе сповнити своє завдання і стати помічною у студіях, та матеріяльній піддержці своїх членів. Коли ж одиниці зпоміж українських студ. техн. виломлюються зпід цего обовязку і внаслідок повної байдужности — чи прямо лінивства — досі ще забули вписатись в члени, повинні це негайно зробити. Рівнож взивається всіх товаришів, котрі не вирівнали членської вкладки за минулий рік, щоби це до кінця цего місяця сповнили. — В неділю 23. Х. 1927 в одній зі саль техніки відбудуться сходини Т-ва „Основа" присвячені організаційним справам. Тоді також приймати буде секретар вписи в члени Т-ва. Урядові години президії Т-ва що днини від 1·15 до 2-гої в домівці в Акад. Домі, Супінського 21. — За Виділ: Орест Клюфас, голова, Богдан Скрентович, секретар. 767 3—3

Надзвичайні загальні збори кружка „Рідної Школи" в Коломиї відбудуться по думці § 26. статута в неділю, дня 30. жовтня 1927 р. в салі „Народного Дому" о год. 12. в полудне, а як що на означений час не зібралосьби вимагане статутом число членів, то о год. 1. пополудні без огляду на число членів — з таким дневним порядком: 1. Отворення Зборів. 2. Реферат д-ра Андрія Чайковського на тему: „Рідна Школа" і її завдання. 3. Вибір 6 членів Старшини і 3 заступників (§ 20. статута) та 3 членів і 2 заступників Контрольної Комісії (§ 28. статута). 4. Евентуалія. Участь в Загальних Зборах беруть усі члени коломийського Кружка „Рідної Школи" та на підставі ухвали Загального Зїзду „Рідної Школи" з дня 24-того грудня 1926 року відпоручники сільських Кружків „Рідної Школи" коломийського повіту на кожних 25 членів один з тим, що кожних 12 членів нової 25-ки уважається за нову 25-ку, а один Кружок може мати найбільше 10 делегатів (§ 39 статута). Відпоручники мають мати повновласти від своїх Кружків. Повновласть на другу особу неперенесима. — Головна Управа „Рідної Школи": *о. Каштанюк* вр. містоголова, *М. Бабин* вр. секретар. 779а

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" в Бережанах відбудуться дня 29. жовтня 1927 р. в кімнатах власного будинку вул. Міцкевича ч. 3. в 6-ій год. пополудні з ось яким дневним порядком: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з послідних Заг. Зборів. 3) Секретарський і касієрський звіт. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючій Старшині. 6. Вибір нової Старшини і трьох делегатів на Загальний Зїзд. 7) Внески й запити. Коли на означений час не явилобися відповідне число членів — то ті самі Збори відбудуться годину пізнійше в цім самим місці. — За Старшину Кружка: *Д-р Володимир Бемко* вр., голова, *Петро Будз* вр. секретар. 765 1—2

У суботу 22-го ц. м. у соборі св. Юра відбувся шлюб п. Володимира Рудницького, заст. нотара в Бродах з п. Марусею Недільською. Новоженців поблагословив о. крил. Дамян Лопатинський. Замісць окремих повідомлень новоженці зложили 10 дол. на будову оселі для письменників і журналістів. 789 1-1

Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідна Школа" У. П. Т. в Дрогобичі відбудуться в суботу дня 5. листопада о 12-тій год. вполудне в кімнатах Народного Дому в Дрогобичі при вул. Стрийській число 12. — Старшина Кружка „Рідної Школи" в Дрогобичі.

ЗАКЛИК. Союз Українських Приватних Службовиків „Супруга" взиває всіх Українських Приватних Службовиків під ніякими умовинами не анґажуватися до праці в Польському Банку Дисконтовому через цілий час тревання страйку службовиків цього банку. Нехай на українського службовика не впаде клеймо страйкбрехера професійних товаришів! — *Управа „Супруга"*.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ЗА золото, срібло, бриляніи **платить найвищі ціни** Ропшіц, Сикстуська 16. 733 4—6

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ в цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, Марійська пл. 5. Купую бриляніи, золото, срібло, плачу найвисші ціни. 3а) 30-?

НАЙСТАРШИЙ у краю звісний склад Годинників і Біжутерії Ю. Домбровський насл. **Ю. Домбровський — Л. Розважевський** поручає свій богатий вибір по конкуренційних цінах Львів, Академічна 2. (Готель Жоржа). Догідні умови. Власні робітні. 110 11-?

ОКАЗІЯ 2 поверхову реальність, комфорт, II. дільниця 5 тисяч долярів, продасть Ігнат. Куркова 24 партер. 788 1-3

КОНЦІПІЄНТ рутинований з провінційною практикою шукає посади з 1. XI. ц. р. Зголошуватися до Адміністрації під „Солідний". 781 1—2

КОНЦІПІЄНТ, д-р прав з провінційною практикою шукає посади від 1. або 15. листопада. Зголошення слати до Адм. „Діла" під „Концiпiєнт". 780 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціялістка дітячих недуг Д-р Ольга Ган
б. лік. париських шпиталів орд. від 2—3
Львів, вул. Городецька 46.
Пересвітлювання Рентґеном, кварцева лямпа.
693 3-4

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 46.
646 **Пересвітлення Рентґеном** 17—24

СЕМИНАРИСТКА, з відзначаючою матурою пошукує лекції. Зголошення до Адміністрації під „Семинаристка". 777 2-3

ЖІНКА інтелігентна 37 літ (з матурою сем.) шукає відповідної посади за кавцією. Працю кожду сповню солідно, також можу занятися щиро дітьми. Зголошення Адміністрація „Діла" „Енпе листопад". 790

ВПРАВНИЙ інструктор глядає лекції. Обсяг шкіл обовятний. Адресувати: О. Горбович, Зборів. 1-1

УРЯДНИК державний оженеться з інтел. панною або вдовою до літ 38. — Посередництво пожадане — найрадше у Львові або Перемишлі. На аноніми не відповідаю. Листи до Адмін. „Діла" під „М. О. 47" до 5/11 1927. 7с6 1—2

Б. секундар Заг. Держ. Шпиталя у Львові
Д-р Яків Нагляк
735 ординує рано і пополудні 2-2
у Винниках.

КОМПЛЕТ перша СОРТА ЗОЛ. 28.
6 ложок, 6 вилок, 6 ножів і 6 кавових ложечок з хінського срібла. II-га сорта 25 зол. у **Б. Ґринберґа**, Сикстуська 4

ХТО МАЄ НА ПРОДАЖ:
Буковинські вишивки (*Kolbenheyer — Motive der hausindustr. Stickerei in der Bukowina*) зволить подати умови: Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, Львів Ринок 10. 769 2—2

Вже продається:
ТУГАН БАРАНОВСЬКИЙ
Політична економія
Ціна 9 золотих
враз з пор. пересилкою почтовою 10 зол.
Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка
746 **Львів, Ринок ч. 10.** 3-5

МАШИНИ
ДО ШИТТЯ
на догідних умовах
поручає
„ПОЛЬТИП"
739 **ЛЬВІВ, Ягайлонська 20.** 3-?

зол. 6·80 | ГОДИННИКИ | зол. 6·80
ancre швейцарські з гарантією тільки у
Б. Ґринберґа Сикстуська 4

Власники реальности не дайтеся обманювати!
Наказані маґістратом коші на сміття, що появляються на ринку **є імітацією приписаних**, бо є зроблені з тонкої залізної бляхи мальовані алюмінієм, тільки найліпші цілком поцинковані приписані коші, — **виробляє фірма**
Маріян Бобер
ЛЬВІВ, вул. ТКАЦЬКА ч. 31.
?87 Телефон 13—23. 1—1

Ширіть наш часопис!

Найнебезпечніші недуги
повстають з правила з перестуди і катару. Вилічити радикально і запобігти тим недугам може кожний через ужиття Прав. Стереж. і Дипльомованих пастильок
„GLAZIAL"
Сотки признань. Хто раз спробує, стане сталим відборцем. Не сміє їх бракувати в жадній хаті.
СКРІЗЬ ДО НАБУТТЯ!
Одинокий виробник:
ЯКІВ ПАСТЕРНАК
742 **БЕЛЬСКО, ШЛЕСЬК.** 2—3

Найбільша в краю фабрика дзвонів
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші, вул. Сівецька ч. 14.
в Перемишлі, вул. Красінського ч. 63.
відливає на замовлення дзвони гармонійні і поодинокі, а постійно удержує на складі звиш 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.
225 **Ціни приступні — сплата ратами.** 27—?

Ширіть наш часопис!